

عنوان مقاله:

شناسایی و بررسی فراوانی و تنوع ماکروبتنوزهای رودخانه شاپور در استان فارس

محل انتشار:

فصلنامه محیط زیست جانوری، دوره 9، شماره 2 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

محمد جعفری - گروه شیلات، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران، صندوق پستی: 1915

مژگان خدادادی - گروه شیلات، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران، صندوق پستی: 1915

ابراهیم رجب زاده - گروه بیولوژی دریا، دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر، خرمشهر، صندوق پستی: 64199-64175

خلاصه مقاله:

اهمیت ماکروبتنوزها نه تنها به دلیل حضور آن ها در زنجیره غذایی می باشد، بلکه وجود یا نبود برخی از گونه های کف زی نشان دهنده کیفیت آب از نظر میزان آلودگی می باشد. در تحقیق حاضر ماکروبتنوزهای رودخانه شاپور استان فارس طی یک دوره یک ساله از آبان سال 1396 تا آذر سال 1397 در 6 ایستگاه در 4 فصل مورد بررسی قرار گرفت. جهت نمونه برداری از ماکروبتنوزها در ماه دوم هر فصل از نمونه بردار سوربر و اکمن استفاده شد. پس از شناسایی ماکروبتنوزها با استفاده از کلیدهای شناسایی، فراوانی آن ها در فصول مختلف مورد بررسی قرار گرفت. میزان اکسیژن، دما، pH در زمان نمونه برداری ماکروبتنوزها نیز اندازه گیری شد. در این تحقیق تعداد 6 گروه از ماکروبتنوزها شامل یک روزه ها (Ephemeroptera)، دوبالان (Diptera)، بال موداران (Trichoptera)، شکم پایان (Gasteropoda)، بهاره ماندها (Plecoptera)، سنجاکک ها (Odonata) در تمام ایستگاه ها شناسایی شدند. مقایسه میزان فراوانی گروه های مختلف نشان داد که بیش ترین تعداد گونه های شناسایی شده متعلق به راسته یک روزه ها (Ephemeroptera) با 51 درصد بوده و بعد از آن به ترتیب راسته دوبالان (Diptera) با 23 درصد، بال موداران (Trichoptera) با 18/5٪، شکم پایان (Gasteropoda) با 2/5٪، بهاره ماندها (Plecoptera) با 2/5٪ و سنجاکک ها (Odonata) با 2/3٪ قرار داشتند. میزان فراوانی ماکروبتنوزها در فصل بهار (8300 عدد در مترمربع) بیش تر از سایر فصول بود و کم ترین میزان در فصل پاییز (3650 عدد در مترمربع) مشاهده شد. اکسیژن محلول فقط در دو فصل بهار و زمستان اختلاف معنی دار داشت ($p < 0/05$) و بالاترین مقدار (8/3 میلی گرم در لیتر) در زمستان ثبت شد. درجه حرارت بین چهارفصل بهار، تابستان، پاییز و زمستان اختلاف دار معنی دار نشان داد ($p < 0/05$). بالاترین مقدار pH در فصل تابستان ثبت شد که با سایر فصول اختلاف معنی دار داشت ($p < 0/05$). درخصوص شاخص های تنوع، بیش ترین و کم ترین میزان تنوع شانون در پاییز (1/999) و بهار (1/706)، بیش ترین و کم ترین میزان غالبیت سیمپسون به ترتیب در بهار (0/38) و پاییز (0/29) و بیش ترین میزان یکنواختی کامارگو در پاییز (0/538) و کم ترین میزان آن در بهار (0/423) اندازه گیری شد. نتایج این تحقیق نشان دادند که یک روزه ها در مجموع 12 ماه بررسی بالاترین فراوانی را در مقایسه با سایر گونه ها داشتند.

کلمات کلیدی:

ماکروبتنوز، رودخانه شاپور، تنوع زیستی، فراوانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1307170>

